

Volume • Cilt: 15 Issue • Sayı: 54 July • Temmuz 2020

ÖNERİ

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ HAKEMLİ DERGİSİ

ONLINE ISSN: 2147-5377

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

Öneri – Volume • Cilt: 15 Year • Yıl :27 Issue • Sayı: 54 July • Temmuz 2020
Online ISSN: 2147-5377

Marmara Üniversitesi Rektörlüğü Adına İmtiyaz Sahibi • Owner: Prof. Dr. Erol ÖZVAR (Rektör • Rector)
Enstitü Adına Sahibi • Owner: Prof. Dr. İsmail TAŞPINAR (Enstitü Müdürü • Director of Institute)

Editör • Editor in Chief
Doç. Dr. Ali ARI

Editör Yardımcısı • Assistant Editor
Meltem POLAT ULUSAN (Marmara University)

Editör Kurulu • Editorial Board
Jean-Pierre ALLEGRET (University of Nice Sophia Antipolis)
Ahmet Faruk AYSAN (Istanbul Sehir University)
Ali BALCI (Sakarya University)
Isabelle DEPRET (Université Libre de Bruxelles)
Mesut AKDERE (Purdue University, West Lafayette)
Zeynep İrem ERDOĞMUŞ (Marmara University)
Ali KUTAN (Southern Illinois University, Edwardsville)
Dilek ZAMANTILI NAYIR (Marmara University)
Mehmet UĞUR (University of Greenwich)
Hakan YETKİNER (Izmir University of Economics)

Alan Editörleri • Associate Editors
Ali ARI, İktisat • Economics (Marmara University)
Ahmet Kemal BAYRAM, Siyaset Bilimi • Politics (Marmara University)
Hasan KORKUT, Uluslararası İlişkiler • International Relations (Marmara University)
Kemalettin KÖROĞLU, Tarih • History (Marmara University)
Meltem POLAT ULUSAN, İşletme • Management (Marmara University)
İsmail TAŞPINAR, İlahiyat • Theology (Marmara University)

Danışma Kurulu • Advisory Board
Emel PARLAR DAL (Marmara University)
Philippe GILLES (Toulon University)
Erol ÖZVAR (Marmara University)
Özalp VAYVAY (Marmara University)

Yayına Hazırlama Sorumluları • Responsible for Publication: Işıl ŞİMŞEK, Yasemin KURUCA

Dil Editörü • English Editor: Ömer Faruk ÖZCAN

Marmara Üniversitesi Yayınevi • Marmara University Press
Adres • Address Göztepe Kampüsü, Kadıköy 34722 İstanbul
Tel • Phone: +90 (216) 777 14 00
Faks • Fax: +90 (216) 777 14 01
E-posta • E-mail: yayinevi@marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü • Marmara University, Institute of Social Sciences
Adres / Address: Göztepe Kampüsü Enstitüler Binası Kat:5 Kadıköy/İstanbul
Tel • Phone: (216) 418 72 42 – Dâhili: 1943-1944
Faks • Fax: (216) 348 34 90
E-Posta • E-Mail: oneridergisi@marmara.edu.tr

Hakemli “ÖNERİ” Dergisi; Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hakemli Akademik yayınıdır. Altı ayda bir yayınlanır. Dergiye Türkçe ve İngilizce çalışmalar kabul edilir. Dergide yayınlanan makalelerdeki görüşler yazarlarına aittir ve Editör Kurulu tarafından benimsendiği anlamına gelmez. Editör Kurulu, yazının özüne dokunmaksızın gerekli yazım ve cümle değişiklikleri yapma hakkını saklı tutar. Dergiden yapılan alıntılarda kaynak göstermek mecburidir. **DOAJ, EBSCO, ECONLIT, PROQUEST ve ULRICHSWEB** Uluslararası İndeksleri ve **ULAKBİM** Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı (SBVT) tarafından taranmaktadır.

“ÖNERİ” is a peer-reviewed and biannually published scientific journal of Marmara University Institute of Social Sciences. ÖNERİ accepts articles both in English and Turkish. The views expressed in published articles are those of the authors and should not be attributed to the Editorial Board. The Editorial Board reserves the right to make grammatical changes as may be necessary without changing the substance of the paper. The published articles in ÖNERİ cannot be used without being cited. The journal is indexed in **DOAJ, EBSCO, ECONLIT, PROQUEST, ULRICHSWEB,** and **ULAKBİM** Humanities & Social Sciences Index.

İçindekiler • Contents

Yönetimden • Institute's Notes / İsmail TAŞPINAR	V
Editör'den • From Editor / Ali ARI	VI

ULUSLARARASI SİYASET / INTERNATIONAL POLITICS

The Effect of The Russian Presidential Power on the Political Regime: A Comparative Analysis of Yeltsin and Putin Periods Rus Başkanlık İktidarının Siyasal Rejim Üzerine Etkisi: Putin ve Yeltsin Dönemlerinin Karşılaştırmalı Analizi Adnan SEYAZ	305
--	-----

HALKLA İLİŞKİLER / PUBLIC RELATIONS

“Müzakereci İletişimi”: 2019 Yılı İstanbul Boğaz Köprülerindeki İntihar Girişimlerinin İletişimsel Süreçlerinin Değerlendirilmesi “Negotiator Communication”: Evaluation of Communicative Processes of Suicide Initiatives in Istanbul Bosphorus Bridges in 2019 Atalay BAHAR	325
--	-----

EKONOMETRİ / ECONOMETRICS

Grey Wolf Optimizer Based Recurrent Fuzzy Regression Functions For Financial Datasets Finansal Verisetleri İçin Bozkurt Optimizasyon Temelli Geri Beslemeli Bulanık Çıkarım Fonksiyonları Nihat TAK	350
--	-----

İKTİSAT / ECONOMICS

Kaimenin Birlikte Tedavül Eden Gölgesi: Sahte Kaimeler ve Bazı Sahte Kaime Örnekleri (1840-1923) The Shadow of Paper Money: Counterfeit Paper Money and Some Counterfeit Paper Money Samples (1840-1923) Muharrem ÖZTEL	367
The Impact of Technology on Employment at Regional Level: The Case of Turkey Bölgesel Düzeyde Teknolojinin İstihdam Üzerindeki Etkisi: Türkiye Örneği Orkun ÇELİK	412

Yenilenebilir Enerji ve Ekonomik Büyümenin Çevre Üzerinde Etkisi: Türkiye Örneği
The Effect of Renewable Energy and Economic Growth on the Environment: The Case of Turkey
Emre AKUSTA, Raif CERĞİBOZAN 431

Is There a Relationship Between Environmental-Social Performance and Gdp Per Capita?
Evidence From the G-20 Countries
Çevresel-Sosyal Performans ile Kişi Başına Gsyih Arasında Bir İlişki Var Mıdır? G-20 Ülkeleri
Üzerine Bir Uygulama
Güler ARAS, Filiz MUTLU YILDIRIM 463

İŞLETME ve MUHASEBE / MANAGEMENT and ACCOUNTING

Integrated Reporting For Small and Medium Enterprises in Turkey
Türkiyede Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler İçin Entegre Raporlama
Cemal İBİŞ, Nesim MİZRAHİTOKATLI 480

Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Dersine Yönelik Endişeleri ve Tutumları:
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Örneği
Anxiety and Attitudes of Health Management Students About Accounting Course: Case of
Ankara Hacı Bayram Veli University
Seyhan ÇİL KOÇYİĞİT, Nazmiye EKİNCİ 506

Z Kuşağının Tatile Yönelik İlgilenimi
Involvement of Generation Z on Holiday
Günseli GÜÇLÜTÜRK BARAN, Elçin NOYAN, Ali Naci KARABULUT 529

Politik Yetinin Örgütsel Sapma Davranışı Üzerindeki Etkisinde Meritokrasinin Rolü
The Role of Meritocracy in the Effect of Political Skill on Organizational Deviance Behaviour
Tolga Anıl TOPDEMİR, Ayla Zehra ÖNCER 555

Örgüt Kültürünün Dışa Uyum Becerisi İle Örgütsel Güven Arasındaki İlişkide Yetenek
Yönetiminin Aracılık Rolü: Telekomünikasyon Sektöründe Bir Araştırma
The Mediating Role of Talent Management on the Relationship Between the Adaptability Trait
of Organizational Culture and Organizational Trust: A Research on Telecommunication Sector
Muhammed Esat ERDOĞAN 586

Turistik Halı ve Deri Mağazaları İle Seyahat Acentaları Arasındaki Güncel Sorunları Belirlemeye
Yönelik Nitel Bir Araştırma: Kuşadası ve Selçuk Örneği
A Qualitative Research on Determining Current Issues Between Touristic Carpet and Leather
Shops and Travel Agencies: The Case of Kusadasi and Selcuk
Vedat ACAR, Kağan KARAOSMANOĞLU, Yiğit Can ŞENBAHAR 610

Takım Süreçlerinin Takım Etkinliği ve Başarısına Etkisi: Türkiye’de Hizmet Sektöründe Faaliyet Gösteren Firmalar Üzerinde Bir Uygulama	
The Effect of Team Processes on Team Effectiveness and Performance: An Application on the Service Sector Companies Operating in Turkey	
Meral DÜLGER	644

Yönetimden • Institue's Notes

Dergimizin kıymetli okuyucuları,

Öneri dergimizin önceki sayılarında olduğu gibi bu sayımızın da okuyucularımıza layık bir içerikle sunulabilmesi için gayret ettik.

Dergimizin bu sayısında Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün paydaşları olan Anabilim Dallarının kucaklayacak şekilde; Uluslararası Siyaset, Halkla İlişkiler, İktisat ve İşletme alanlarından makalelerin yer aldığı zengin bir içeriğe sahip olmasına özen gösterdik.

Öneri dergisinin sosyal bilimler alanında tanınan uluslar arası indekslerde taranması için çalışmalar çerçevesinde, Journal of Economic Litterature (Econ.Lit) tarafından taranması sağlandı. Öte yandan, Scopus indeksinde taranması için de çalışmalar belli bir aşamaya getirildi. Bu vesileyle Dergimizin editörü Doç. Dr. Ali ARI ve çalışma ekibini kutluyorum.

Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün kurumsal temsilinde önemli bir yere sahip olan dergimizin yayın kurulu, dergi editörü ve yayına hazırlama ekibi olarak çalışmalarımıza yoğun bir şekilde devam etmekteyiz. Her zaman olduğu gibi, dergide yayınlanacak yazıların format, içerik, kural ve standartlarına dair bilgilere derginin web sitesinden ulaşabilirsiniz.

Öneri dergisinin bu sayısının da akademik camiaya hayırlı olmasını diliyorum.

Prof.Dr. İsmail TAŞPINAR

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Editör'den • From Editor

Öneri dergisinin değerli okuyucuları,

Dergimizin 54. sayısında Halkla İlişkiler, İktisat, İşletme ve Muhasebe ile Uluslararası Siyaset alanında 14 farklı çalışma yer almaktadır. Her bir çalışmanın ilgili alana yaptığı özgün katkılarını göreceğiniz bu sayımızı ilgiyle okuyacağınızı düşünüyoruz.

A. Seyaz'ın çalışması, 1993'ten günümüze Rus başkanlık iktidarının siyasi rejim üzerine olan etkisini karşılaştırmalı bir şekilde analiz etmektedir. Çalışma, Yeltsin'in Batı ve demokrasi yanlısı bir duruş benimseyerek iktidarı paylaştığını, Putin'in ise uluslararası konjonktürden de yararlanarak güçlü devlet anlayışı çerçevesinde otoritesini artırdığını çeşitli verilerle destekleyerek göstermektedir.

A. Bahar'ın çalışması, İstanbul'da bulunan Boğaz Köprülerindeki intihar girişimlerinde, polisin müzakereci iletişimi ve polis müzakerecilerinin etkinlik düzeylerini incelemeyi hedeflemektedir. Bu çerçevede çalışma, yaşanan intihar girişimleri ve intihar sosyolojisi hakkında farkındalık oluşturma fırsatı sunmakta ve polisin rasyonel çözümler ve iletişimsel paradigmalara, müzakereci iletişimde gösterdiği performansı gözlenmektedir. Çalışma, Boğaz Köprülerinde polislerce müzakere iletişimi sağlanan intihar girişimlerinde, yaklaşık %99,5 oranında başarı elde edildiğini göstermektedir ve intiharların önlenmesinde elde edilen bu performansı polisin aldığı "müzakereci iletişimi" eğitimlerine bağlamaktadır.

N. Tak'ın çalışmasında, zaman serisi veri kümesindeki doğrusal olmayan yapının üstesinden gelebilmek için, Bozkurt optimizasyon (GWO) temelli Otoregresif hareketli ortalama (ARMA) modeli ile tip-1 bulanık fonksiyonların (T1FFs) birleştirilmesiyle yeni bir tahmin yaklaşımı önerilmektedir. Sonuçlar, önerilen yöntemin, ortalama mutlak yüzde hataları ve kök ortalama kare hataları ile birlikte daha iyi çalışma süresi açısından çoğu zaman daha iyi tahminler ürettiğini göstermektedir.

M. Öztel'in çalışması, Osmanlı Devlet İdaresi tarafından acil bir finansman kaynağı olarak görülen kaimenin ilk kez Tanzimat Döneminde tedavüle sürüldüğünü ifade etmekte ancak kaime ihracı ile birlikte sahte kaimeler sorunun ortaya çıktığı göstermektedir. Çalışmada, kaime piyasasının içinde bulunduğu bu durumu ortaya koymak amacıyla bugüne ulaşan, zamanın sahtesi 20, 50 ve 500 kuruş gibi canlı şahitlerin örneğine başvurulmaktadır.

O. Çelik'in makalesi, teknolojik gelişme ile istihdam arasındaki ilişkiyi Türkiye özelinde bölgesel ölçekte ele almaktadır. 2010-2017 dönemini kapsayan bu ampirik çalışmanın bulguları, Ar-Ge harcamaları ile genel istihdam, erkek istihdamı ve yüksek öğrenim mezunlu istihdam arasında anlamlı bir ilişki bulunduğunu göstermektedir.

E. Akusta ve R. Cergibozan'ın çalışması, Türkiye'de yenilenebilir enerji kullanımı ve ekonomik büyümenin çevre üzerindeki etkisini araştırmaktadır. Bu doğrultuda çalışmada, 1972-2015 dönemini için kişi başına doğa üzerindeki reel baskı, kişi başı reel GSYH, kişi başı GSYH'nin karesi, finansal gelişme, dışa açıklık ve yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilen enerjinin toplam enerjiye oranı değişkenleri arasındaki ilişki analiz edilmektedir.. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre, uzun dönemde kişi başı reel GSYH, dışa açıklık ve finansal gelişmede meydana gelen artışlar çevreye verilen zararı artırırken, GSYH'nin karesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilen enerji miktarındaki artış ise çevreye verilen zararı azaltmaktadır.

G. Aras ve F. Mutlu Yıldırım'ın makalesi, küreselleşmeyle birlikte gittikçe artan birçok çevresel ve sosyal riskler ile ülkelerin ekonomik performanslarını farklı istatistikî tekniklerle dikkate almaktadır. Analiz bulguları, çevresel-sosyal performans ile kişi başına düşen GSYİH arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.

C. İbiş ve N. Mizrahitokatlı'nın çalışması, işletmelerin geleneksel finansal raporlar ile finansal olmayan performansı da gösterebilmek adına finansal olmayan raporlar hazırladıklarını belirtmektedir. Bu

çerçevede, çalışmada iki raporu birleştiren entegre raporlama sisteminin, KOBİ'lere sağladığı avantajlara ilişkin bir analiz yapılmaktadır ve entegre raporların KOBİ'ler için pozitif olduğu gösterilmektedir.

S. Çil Koçyigit ve N. Ekinci'nin makalesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin Muhasebe dersleriyle alakalı endişe ve tutumlarının dersteki başarılarına etkisini ölçmektedir. Buna göre, endişenin derse olan tutumu negatif etkilediği ve dersle ilgili performansı düşürdüğünü görülmektedir.

G. Güçlütürk Bakan, E. Noyan ve A. N. Karabulut'un çalışması, Z kuşağının cinsiyete ve planlı tatil yapma durumuna göre ilgilenimde anlamlı bir farklılık olup olmadığını ortaya koymayı ve Türk Z kuşağı örnekleminde elde edilen verilerin teorik açıdan modellerle uyumunu belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma sonucuna göre Z kuşağının cinsiyete göre tatile yönelik ilgilenimde anlamlı farklılık göstermediği, ancak planlı tatil yapanların tatile yönelik ilgisinin/üründen algıladıkları önemin plansız tatil yapanlara göre anlamlı şekilde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Z kuşağı örnekleminde elde edilen verilerin tatil ürünü için uyarlanan orijinal ilgilenim ölçeğinin beş faktörlü teorik yapı ile uyum içerisinde olduğu belirlenmiştir.

T. A. Topdemir ve A. Z. Öncer'in çalışması, çalışanların politik yeti düzeyleri ve meritokrasi algılarının, işletmelerde üretkenlik karşılığından saldırganlığa kadar uzanan örgütsel sapma davranışı üzerindeki etkisini incelemektedir. Yapılan analizler neticesinde özellikle, katılımcıların sosyal yetkinlik (politik yetinin boyutu) seviyeleri arttıkça, kişisel ve görevden sapma davranışını (örgütsel sapma davranışının boyutları) daha az sergiledikleri tespit edilmiştir. Ek olarak meritokrasi algısının, politik yetinin örgütsel sapma davranışı üzerindeki etkisinde düzenleyici bir role sahip olduğu da belirlenmiştir.

M. E. Erdoğan'ın çalışması, örgüt kültürünün dışı uyum becerisi, yetenek yönetimi ve örgütsel güven arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Yapılan analizler sonucunda, örgüt kültürünün dışı uyum becerisinin örgütsel güven üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Örgüt kültürünün dışı uyum becerisi ve yetenek yönetimi faktörleri arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

V. Acar, K. Karaosmanoğlu ve Y. C. Şenbahar'ın çalışması, tur satan seyahat acentaları ile hali, deri ve kuyum mağazaları arasındaki komisyonlardan kaynaklı sorunları analiz etmektedir. Araştırma sonuçlarına göre, günümüzdeki mevcut durum 25-30 yıl öncesine kıyaslandığında seyahat acentalarının mağazalardan aldıkları komisyon oranlarının oldukça yüksek olduğu, mali açıdan mağazaları zorlayan seyahat acentalarına karşı mağazalar arasında işbirliğinin olmadığı ve mağazalarda standart bir etiket fiyatının uygulanmadığı ortaya konulmuştur.

M. Dülger'in çalışması, Türkiye'nin büyük şehirlerinde hizmet sektöründe faaliyet gösteren çok uluslu ve yerel firmalarda takım çalışma süreçleri, takımında kişilerarası süreçler ve ekip etkinliği/başarısı arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Çalışmada yapılan analizlerden elde edilen sonuçlar, takım süreçlerinin takım etkinliği/başarısı üzerinde önemli bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur.

Dergimizin Temmuz 2020 sayısında her biri birbirinden değerli çalışmalarını bizimle paylaşarak hem bilimsel yazına hem de Öneri Dergisi'ne katkı sağlayan değerli yazarlarımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz. Bunun yanı sıra, dergimizde yayınlanan makaleleri bilimsel sorumluluk ve gönüllülük esasıyla çalışarak değerlendiren saygın hakemlerimize gönül borcumuz büyüktür.

Öneri Dergisi'nin yayına hazırlanma sürecindeki emek ve destekleri için Üniversitemiz Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın değerli personeline teşekkür ederiz. Makalelerin toplanmasından son yayın aşamasına kadar geçen süreçte tüm akışı büyük bir titizlik ile takip ederek özverili yardımlarını esirgemeyen Arş. Gör. Yasemin Kuruca ve Arş. Gör. Işıl Şimşek'e emekleri için teşekkür ederiz.

Dergimizin ulusal ve uluslararası akademik camiada daha iyi bir noktaya getirilmesi için yayın ve bilim kurulları ile yayına hazırlama ekibi olarak çalışmalara devam etmekteyiz.

Sevgi ve saygılarımızla...

Doç.Dr. Ali ARI
Öneri Dergisi Editörü